

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Maj-juni 2020
Institution	Kolding HF & VUC
Uddannelse	HFe
Fag og niveau	Psykologi B
Lærer(e)	Kristian Møller Eriksen
Hold	PsB

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Psykologiske retninger (introforløb)
Titel 2	Kognitionspsykologi
Titel 3	Feltarbejde - lav en undersøgelse
Titel 4	Ondskab
Titel 5	Når kulturer mødes
Titel 6	Personlighed og identitet

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 1	Psykologiske retninger (introforløb)
Indhold	<p>Kernestof: Ole Schultz Larsen: "Psykologiens veje" (i-bog, 2020):</p> <ul style="list-style-type: none"> • P4760 Den mangfoldige psykologi • P4797Psykoanalyse • P4796 og P5163 Behaviorisme • P4794 og P5390 Eksistentialisme • P4793 og P5192 Kognitiv psykologi • P4792 og P5500 Socialpsykologi • P5773 Tre videnskabelige traditioner <p>Kræftens Bekæmpelse (2000) (www.liv.dk): "Hvorfor ryger Nille?":</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Case: Hvorfor ryger Nille?" s. 32-34 • "Psykoanalytisk psykologi" s. 8-11 • "Adfærdspsykologi" s. 12-15 • "Eksistenspsykologi" s. 15-18 • "Kognitiv psykologi" s. 24-27 • "Postmoderne psykologi" s. 28-31 <p>Supplerende stof: Video om psykologiens mangfoldighed: https://www.youtube.com/watch?v=g8TSJpr2z-c&t=2sn DR: "Vanens magt" (om nudging) Undervisningsministeriet m.fl. (2013): "Klog på de små" (undervisningsklip om 0-3 årige børn)</p> <p>ca, 50 s.</p>
Omfang	20 lektioner (å 45 minutter)
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Genopfriskning af C-niveau emner/fokus på forskellige psykologiske retninger og videnskabsretninger • Psykoanalytisk psykologi, behaviorisme, kognitiv psykologi, evolutionspsykologi, postmoderne psykologi/socialpsykologi • Redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser og kunne forstå dem i en historisk-kulturel kontekst. • Inddrage og vurderer forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger

	<ul style="list-style-type: none"> • Redegøre for og kritisk forholde sig til fagets forskningsmetoder, herunder kunne diskutere etiske problemstillinger i psykologisk forskning, samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> • Klasseundervisning • Gruppearbejde • Individuelt arbejde • Spil/quiz om de psykologiske retninger

Titel 2	Kognitionspsykologi (herunder vidne/retspsykologi)
Indhold	<p>Kernestof: Ole Schultz Larsen: "Psykologiens veje" (ibog, 2020):</p> <ul style="list-style-type: none"> • P5236 Hukommelsens opbygning (Hukommelse: sensorisk-, korttids- og langtidshukommelse, eksplicit- og implicit hukommelse, genkaldelse, glemsel) • P5192 Kognitiv psykologi • P5240 De første kognitive psykologer (Ebbinghaus, Bartlett, kontorforsøget, gestaltpsykologi) • P5238 Opmærksomhed • P5237 Perception • P5242 Tænkningens udvikling (Jean Piagét) • P5274 Den senso-motoriske fase (0-2 år) • P5273 Den præ-operationelle fase (2-6 år) • P5272 Den konkret-operationelle fase (6-12 år) • P5271 Den abstrakt-operationelle fase (12-) • P5270 Kritik af Piagét (til Lurias undersøgelse) • P4536 Kort vejledning til udarbejdelse af synopsis <p>Ole Schultz Larsen "Psykologiens veje" (ibog, 2013):</p> <ul style="list-style-type: none"> • P5324 Menneskets tredelte hjerne <p>Supplerende stof: Youtube video: https://www.youtube.com/watch?v=H4eVuEBYHu0&t=190s (Odbjørn By/hukommelse) TV2 (2010): "Praxis - om hukommelse" (hukommelse og læring) DR 2018: "Mesterhjerne - hukommelsen" (hvordan lærer man nyt?) Forskningsnyt fra psykologi (1996, 5(6)): "Falske erindringer" Videnskab.dk 19.08.2010: "Vidneudsagn bliver ødelagt af falske minder" DR 2016: "Hvor godt kan 4 vidner gengive et slagsmål?": https://www.dr.dk/levnu/psykologi/video-hvor-godt-kan-fire-vidner-gengive-et-slagsmaal Politiken 14.10.2002: "Farlig uvidenhed" (uddrag) DR, 2003: "Farlige forklaringer" (rets/vidnepsykologi, interviewteknik)</p>

	<p>Dr.dk 04.10.2019: "Er du helt sikker? Blot et enkelt ord kan manipulere din hukommelse"</p> <p>Basketball Awareness Test: https://www.youtube.com/watch?v=KB_ITKZm1Ts</p> <p>The New Skoda Attention Test: https://www.youtube.com/watch?v=qpPYdMs97eE</p> <p>Test Your Awareness: Whodunnit?: https://www.youtube.com/watch?v=ubNF9QNEQLA</p> <p>ww.folkedrab.dk (2015): "Fordomme" https://folkedrab.dk/artikler/fordomme></p> <p>Ungekontakten.com: "Mødet mellem alkohol og hjerne – et interview med Peter Lund Madsen" (uddrag)</p> <p>Politiken 11.09.1998: "Hjernen: Den løgnagtige hukommelse" (uddrag)</p> <p>Forskningsnyt fra psykologi, 1999: "Gentagne forestillinger kan føre til falske erindringer"</p> <p>BT 15.12.2012: "Så utroværdige er dine minder: Falske fotos ændrer vores hukommelse"</p> <p>Videnskab.dk 05.02.2010: "Findes der fotografisk hukommelse?" (uddrag)</p> <p>DR 2013: "Fckr med dn hjrne: Superhukommelse"</p> <p>ca. 92 s.</p>
Omfang	30 lektioner (å 45 minutter)
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Ebbinghaus og det magiske 7-tal • Frederick Bartletts forsøg • Kontorforsøget • Mnemo teknik (hukommelsens betydning for læring) • Sensorisk hukommelse • Korttidshukommelse • Langtidshukommelse <ul style="list-style-type: none"> • Semantiske hukommelse • Episodiske hukommelse • Procedure hukommelse • Perceptuel hukommelse • Hukommelse for emotionelle reaktioner • Forsøg/konklusioner fra "Farlige forklaringer" • Jean Piagés læringsteori/begreber <ul style="list-style-type: none"> • Adaptation, assimilation, akkomodation • Sensomotoriske fase • Præ-operationelle fase • Konkret-operationelle fase • Abstrakt-logiske fase • Kritik af Piagés teori • Motivationsfaktorer • Gestaltpsykologi • Opmærksomhed <ul style="list-style-type: none"> • Indre/ydre faktorer • Automatiserede og kontrollerede processer • Perception <ul style="list-style-type: none"> • Objekt-perception • Top-down og bottom-up processer

	<ul style="list-style-type: none"> • Social perception • Stereotyper • Menneskets 3-delte hjerne <ul style="list-style-type: none"> • Krybdyrhjerne • Den tidlige pattedyrhjerne • Den nye pattedyrhjerne • Demonstrere indgående kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske • Vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskets tænkning og handlinger • Redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser og kunne forstå dem i en historisk-kulturel kontekst.
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> • Klasseundervisning • Gruppearbejde • Individuelt arbejde • Udarbejdelse af synopsis

Titel 3	Feltarbejde: Lav en undersøgelse
Indhold	<ul style="list-style-type: none"> • Fra website til ”Psykologiens veje”, Ole Schultz Larsen: Lav en undersøgelse • Feltarbejde inden for temaet ”Kognitionspsykologi”. <p>ca. 26 s.</p>
Omfang	15 lektioner (áf 45 min.)
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Udarbejdelse af undersøgelse i mindre grupper • Hypotese • Kvantitativ og kvalitativ metode • Validitet og reliabilitet • Bias-overvejelser/selvrefleksion • Forskellige metoder (observation, eksperiment, laboratorieeksperiment m.v.) • Rapport skrivning om undersøgelsen/metodiske overvejelser • Formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag • Demonstrere et grundigt kendskab til fagets metoder og på den baggrund selv være i stand til at designe og gennemføre mindre former for feltundersøgelser,

	<p>herunder kunne præsentere og forholde sig til resultaterne med brug af et metodisk begrebsapparat.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Demonstrere viden om psykologis identitet og metoder
--	--

Titel 4	Ondskab (herunder klinisk psykologi)
Indhold	<p><u>Kernestof:</u> Larsen, Ole Schultz, Psykologiens veje, (i-bog 2020):</p> <ul style="list-style-type: none"> • P5617 "Ondskabens psykologi" • P5627 "Ondskab som frihed" (4 typer ondskab, Lars Svendsen) • P5634 "Aggressionens natur" (Lorentz) • P5629 "Standford fængselseksperiment" (Zimbardo) • P5628 "Moralske frakoblinger" (Bandura) • P5633 "Opvækstens betydning" (Carl Goldberg) • P5632 "Fravær af empati" (Simon Baron Cohen) • P5630 "Lydighedens dilemma" (Stanley Milgram) • P5631 "Fravær af selvkontrol" (Gottfredson og Hirtshi) <p><u>Supplerende stof:</u> www.dr.dk 03.07.2013: "Andrine fra Utøya: Min ven døde i stedet for mig" TV2, 2012: "Utøya – Norge mod Breivik" DR3, 2014: "Ond, ondere, ondest" (afsnit 5) www.dr.dk (18.05.2016): "Breivik-retssag sætter nyt fokus på massemorders plagede barndom" www.b.dk (31.10.2015): "Danskere hylder Breivik og opfordrer til asylbrande" Berlingske Tidende (13.02.2006): "Britisk tæskehold i Irak optog sig selv på videofilm" DR 2010: "Kan man stole på en løgner" (interview med Stein Bagger) – uddrag. Kristeligt Dagblad (30.11.2018): "Chefpsykolog: Psykopaten er normløs, udnyttende og impulsiv" "Er man født psykopat?": http://psykopatfri.dk/hvad-er-en-psykopat/er-man-fodt-psykopat/ "Psykopattjeklisten": http://kend-din-psykopat.dk/psykopattjeklisten/ Film: "Ondskaben" (2008)</p> <p>Ca. 88 s.</p>
Omfang	<ul style="list-style-type: none"> • 30 lektioner á 45 minutter
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Fokus på definition af ondskab (sadistisk, instrumentel, idealistisk, dum) • Aggressionens natur (Konrad Lorentz)

	<ul style="list-style-type: none"> • Stanford Prison Experiment (Zimbardo) • Moralske frakoblinger (Bandura) • Opvækstens betydning (Carl Goldberg) • Fravær af empati (Simon Baren-Cohen) • Fravær af selvkontrol ((Gottfredson og Hirtshi) • Lydighedens dilemma (Stanley Milgram) • Dyssocial personlighedsfortyrrelse/psykopati (klinisk psykologi)
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> • Udarbejdelse af synopsis • Klasseundervisning • Individuelt arbejde • Gruppearbejde

Titel 5	Når kulturer mødes
Indhold	<p><u>Kernestof:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ole Schultz Larsen: "Psykologiens veje" (2020) <ul style="list-style-type: none"> • P5539 Kulturmøder og kulturforskelle • P5557 Etnocentrisme og kulturel relativisme • P5556 Kulturmøder (uden Battersea/Bow forsøget) • P555 Kulturrelle forskelle og konflikter (Ishu Ishiyamas model) • P5554 Etnicitet, ungdom og køn • P2491 Stereotyper og fordomme • C12984 Kontaktteorien • P5188 Opdragelsesstile (Diane Baumrind) • P5429 Kommunikation • P5450 Non-verbal kommunikation • P 554 Konflikter (divergerende, konvergerende), konfliktrappen, op/nedtrapning) • P559 Stress og coping • P5574 Akut og kronisk stress • P5573 Stress: Et samspil mellem ydre og indre faktorer • P5572 Fra industriarbejde til service-og vidensarbejde • P5806 Coping (problemfokuseret og emotionsfokuseret) <p>KulturNU (ibog) af Gunor Vestergaard (2020), p133 (beskrivende og dynamisk kulturbegreb)</p>

	<p>Supplerende stof:</p> <p>Videnskab.dk 02.10.2014: "Unge med indvandrerbaggrund er splittede mellem to liv" (uddrag)</p> <p>Jyllands-Posten 13.02.2012: "Mellem to kulturer" (uddrag)</p> <p>Videnskab.dk 02.10.2014: "Unge med indvandrerbaggrund er splittede mellem to liv" (uddrag)</p> <p>Søndagsavisen 23.06.16: "Vi spurgte folk på gaden: Hvilke fordomme har du om andre?"</p> <p>www.dr.dk: Test dine fordomme om USA: https://www.dr.dk/nyheder/webfeature/usa-valg-fordomme</p> <p>Youtube video: Le poids des apparences (fordomme)</p> <p>Youtubevideo: SAS - What is truly Scandinavian?</p> <p>DR TV: "Fordomme"</p> <p>Youtubevideo: "Klog på konfliktrappen": https://www.youtube.com/watch?v=G7W-ASmDLjo</p> <p>American Psychological Association (2013): "How stress affects your health" http://www.apa.org/helpcenter/stress.aspx</p> <p>Sund Nyt 20.07.2011: "Hvorfor bliver asylansøgere syge?"</p> <p>United4you.dk: "De 8 copingstrategier": https://united4u.dk/behandling/de-8-copingstrategier/</p> <p>ca. 70 s.</p>
Omfang	<ul style="list-style-type: none"> • 20 lektioner á 45 minutter
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Kulturpsykologi • Etnocentrisme og kulturel relativisme • Minoritets og majoritetskulturer (hjem og værtskultur) • Individualistisk og kollektivistiske kulturer • Køn og kultur • Stereotyper/fordomme • Kulturelle forskelle og konflikter (Ishu Ishiyama) • Allports kontaktteori • Opdragelsesstile (Baumrind) • Kommunikation og nonverbal kommunikation • Divergerende og konvergerende konflikter • Konfliktrappen • Akut og kronisk stress • Krav-kontrol modellen, ydre og indre faktorer • Copingstrategier (8 strategier + problemfokuseret/emotionsfokuseret) • Formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag

	<ul style="list-style-type: none"> • Demonstrere indgående kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske • Vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskets tænkning og handlinger • Redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser og kunne forstå dem i en historisk-kulturel kontekst.
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> • Klasseundervisning • Individuelt arbejde • Virtuelt arbejde • Gruppearbejde • Udarbejdelse af synopsis • En del af dette tema er foregået virtuelt pga. covid-19 situationen

Titel 6	Personlighed og identitet
Indhold	<p><u>Kernestof:</u></p> <p>Ole Schultz Larsen: Psykologiens Veje (i-bog 2020) Hele kapitel 18 (fra P4831): "Personlighedspsykologi" (uden suppl. tekster)</p> <ul style="list-style-type: none"> • P4831 Personlighedspsykologi • P5664 The Big Five • P4852 Den forsigtige og risikovillige type • P4851 Menneskets dobbelthed • P4850 Vestens hurtige puls • P4849 Afslutning • P4842 Forskningsnyt: Udadvendte mennesker er mere lykkelige <ul style="list-style-type: none"> • P5392 Ungdom og senmodernitet: Ungdom som livsfase og livsstil • P5425 En flodbølge af muligheder • P5424 Tvangen til at vælge • P5423 Kapitaler og habitus (Bourdieu) • P5424 Hvad er identitet? • P5421 Krop, køn og identitet • P5419 Sociale arenaer, roller og identitet (Gergen/Giddens) • P5416 Den narcissistiske ungdom • P5413 Selvrealisering og ansvarspress • P5414 Unge i konkurrencestaten <p><u>Supplerende stof</u></p> <p>Personlighedstest på nettet DR 2015: "Historien bag historien: De perfekte piger" Kristeligt Dagblad 06.03.2009: "Hvem er jeg?" (forskellen på identitet og personlighed) www.videnskab.dk 26.10.2015: "Arv eller miljø - hvad bestemmer vores personlighed?"</p>

	<p>Politiken 27.09.2014: ”Ekspertter om unges trivsel: Det perfekte er det nye normale” (uddrag)</p> <p>BT 13.04.2015: ”Curlingforældre: Får vi en generation, der ikke kan klare sig selv?”</p> <p>Sundhedsstyrelsen (2007): ”Stress blandt unge” (uddrag fra undersøgelsen)</p> <p>Berlingske 13.12.2014: ”Du skal have den fede omgangskreds og gå til den fede sport”</p> <p>Ca, 80 s.</p>
Omfang	<ul style="list-style-type: none"> • 22 lektioner á 45 minutter
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Personlighedstyper/test • Henrik Høgh Olesen: Forsigtige og risikovillige type og forklaringer bag • Ungdom og senmodernitet <ul style="list-style-type: none"> • Ungdom som kulturel alder • Subkulturer og stiltfællesskaber • Giddens • Gergen • Bourdieu • Erikson • Ziehe • Narcissisme/nynarcissisme • Unge i konkurrencestaten • Formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag • Demonstrere indgående kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske • Vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskets tænkning og handlinger • Redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser og kunne forstå dem i en historisk-kulturel kontekst.
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> • Klasseundervisning • Individuelt arbejde • Selvstudie • Udarbejdelse af synopsis • En del af dette tema er foregået virtuelt pga. covid-19 situationen